

FIRTINA HAVZASI

PROJE ÇALIŞTAY RAPORU

www.doka.org.tr

24.10.2017

GİRİŞ

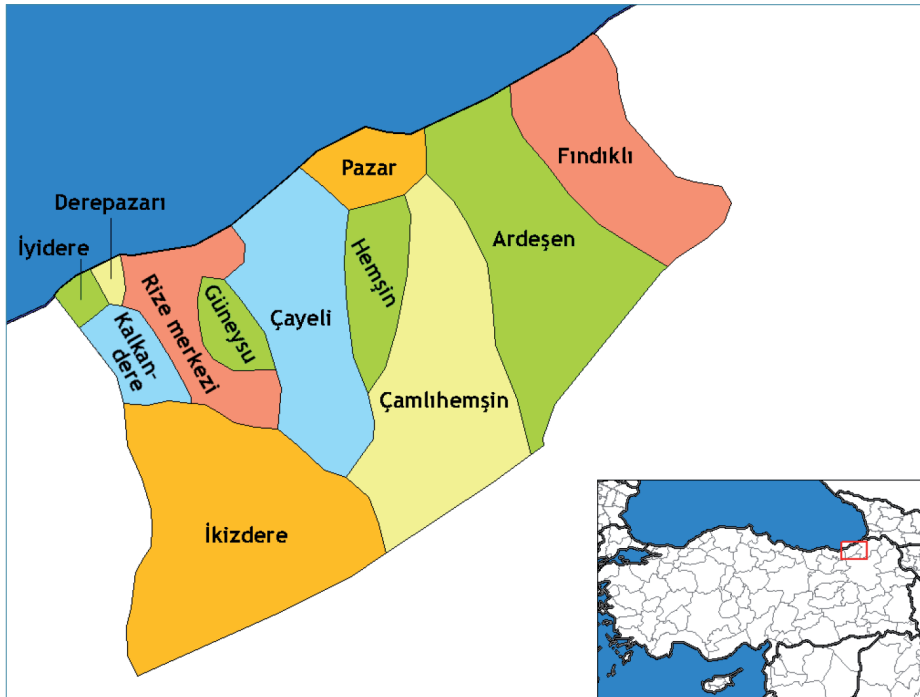
Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) faaliyet alanında yer alan Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerinde turizm, tarım ve sanayi sektörlerindeki sorunların belirlenmesi ve sektörel gelişmenin sağlanmasına yönelik çözüm/proje önerilerinin değerlendirilmesi amacıyla ilçe düzeyinde yerel paydaşların katılımında odak grup toplantıları yapılmaktadır. Bu çalışmada elde edilen bulguların sektörel gelişmeyi destekleyecek stratejilerin oluşturulmasında ve öncelikli alanlara göre projelerin üretilmesinde başvuru kaynağı olması amaçlanmaktadır. Katılımcı bir yaklaşımla ve ortak akılla belirlenen çözüm/proje önerilerinin ilerleyen dönemlerde yürütülecek çalışmalarda işbirliğinin tesisi açısından da önemli katkılar sağlayacağı öngörülmektedir.

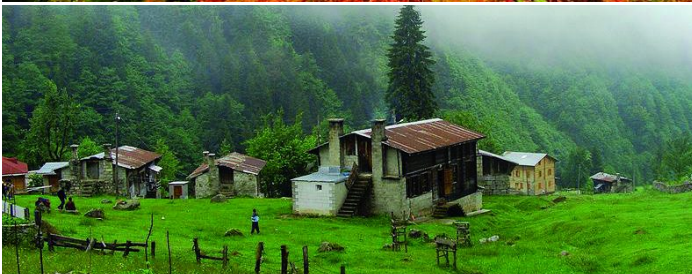
Bu kapsamda, 24 Ekim 2017 Salı günü 14:00-17:00 saatleri arasında Ardeşen Belediyesi sahil sosyal tesislerinde Fırtına Havzasına ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır. Fırtına Havzası, Rize turizmi açısından bir çok önemli varlığı barındırmaktadır. Havza, Ardeşen ve Çamlıhemşin ilçelerinin sınırları içerisinde yer alması nedeniyle ortak bir değer olarak öne çıkmakta ve değerlendirmelerin iki ilçeden paydaşların katılımında yapılması önemli olarak görülmektedir. Bu düşünceyle proje çalışmayı, Ardeşen ve Çamlıhemşin ilçelerinden ve Rize genelinde hizmet veren kurumlardan 27 paydaşın katılımında gerçekleştirilmiştir.

Bu rapor içerisinde, ilk olarak Fırtına Havzası proje çalıştayında kullanılan yöntemle ilişkin bilgiler verilmektedir. Sonraki bölümde, tespit edilen sorunlar, sorunların öncelik puanları ve çözüm önerileri sunulmaktadır. Raporun son bölümünde sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Yöntem

Çalıştay başlangıcında DOKA faaliyetleri ve Rize ili genel değerlendirmesine ilişkin bilgiler sunulduktan sonra yerel inisiyatifle ülkemizde hayata geçirilen bazı proje örnekleri hakkında bilgiler verilerek farkındalık oluşturulmuştur.

Sorun ve çözüm/proje önerilerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen çalıştay aşamasında katılımcıların grup çalışması yapması amacıyla masalara oturması sağlanmıştır. Katılımcıların fikir üretme süreçlerinin kolaylaştırılması amacıyla her masa için Ajanstan bir kişi görevlendirilmiştir.

Çalıştayda uygulanan yöntem adımlarına ilişkin bilgiler şu şekildedir:

Adım 1 - Düşünme Haritası:

Bu adımda, her masada katılımcılar ilgili sektörde yaşanan sorunları yapışkan kağıtlara ayrı ayrı yazarak ortada bulunan ana çalışma kağıdına yapıştırır. Bu esnada, katılımcıların birbirleriyle etkileşimli olarak yeni fikirler üretmesi desteklenir. Her masada bulunan görevli yardımıyla bu fikirlerin gruplanarak düşünme haritası yapısının oluşturulması sağlanır.

Adım 2 - Etiketleme:

Ana çalışma kağıtları masalar arasında değiştirilir. Masalardaki katılımcıların her birine dört etiket verilerek diğer masadan gelen sorunları önem derecelerine göre değerlendirmeleri istenir. Katılımcılar dört etiketini ayrı sorunlara birer adet olarak yapıştırabileceği gibi hepsini bir soruna da yapıştırabilir.

Adım 1 ve 2 ardışık olarak her sektör için uygulanır. Çalıştayda turizm, tarım ve sanayi sektörleri için bu adımlar gerçekleştirilmiştir.

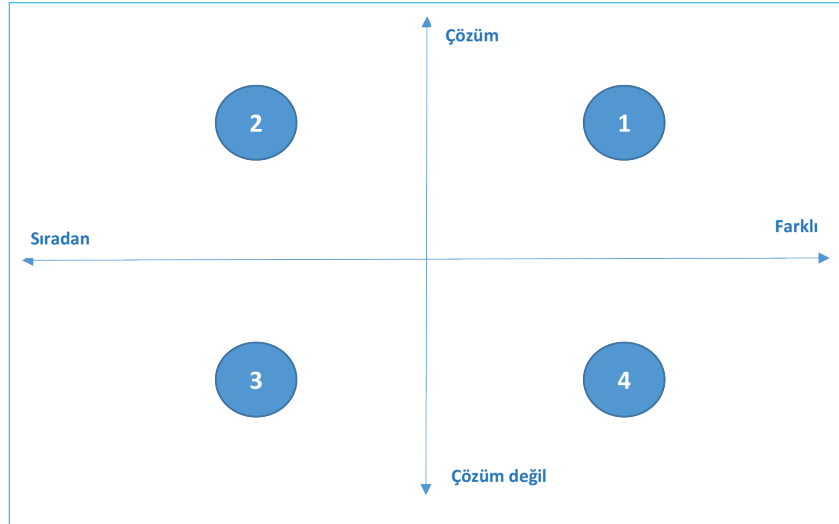
Adım 3 - Sorun Önceliklendirme:

Sorunların Adım 2’de aldıkları etiket sayısına göre sıralaması yapılır. Her sektörden en çok etiket alan 4 sorun alanı seçilmek üzere toplamda 12 öncelikli sorun belirlenir. Bu adımda, tüm katılımcıların etkileşimiyle önceliklerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda belirlenen 12 sorun sırasıyla ekrana yansıtılarak katılımcıların puanlama cihazları yardımıyla 1-5¹ ölçeğine göre önem derecelerini puanlamaları istenir. Bu adımın sonunda, tüm katılımcıların görüşleriyle 12 sorunun öncelik sıralaması belirlenir.

¹ 1: Önemsiz, 2: Çok Az Önemli, 3: Az önemli, 4: Fazla Önemli, 5: Çok Önemli

Şekil 1: Çözüm Matrisi

Adım 4 - Çözüm için Beyin Fırtınası:

Bu adımda katılımcıların belirlenen 12 sorun öncelikli olmak üzere sektörlerin gelişmesine katkı sağlayacak çözüm/proje önerilerini yapışkan kağıtlara yazarak ana çalışma kağıdına yapıştırmaları istenir.

Adım 5 - Çözüm Matrisi:

Ana çalışma kağıtları masalar arasında değiştirilerek diğer masaların önerilerini Şekil 1’de sunulan matris yapıda uygun gördükleri alana yerleştirmeleri istenir. Buna göre, eğer bir öneri “farklı bir çözüm” olarak değerlendiriliyorsa “1” alanına, “sıradan ve çözüm değil” şeklinde bir görüş hakimse “3” alanına yerleştirilir. Bu adım sayesinde, çözüm/proje önerilerinin sorunun bertaraf edilmesine etkisi üzerindeki değerlendirmeler derlenmiş olur.

Bulgular

Bu bölümde çalıştayda tespit edilen sorunlar ve çözüm/proje önerileri sunulmaktadır.

Sorun Analizi

Fırtına Havzasında turizm, tarım ve hayvancılık ve sanayi sektörlerine ilişkin belirlenen sorunlar Adım 2’de verilen etiket sayısına göre A, B ve C² gruplarında tablo halinde sunulmaktadır.

Turizm Sektörü

Turizm sektörüne ilişkin toplamda 64 sorun tespit edilmiştir. En önemli sorunların yer aldığı A grubu içerisinde altyapı, imar, insan kaynağı ve ulaşım konularıyla ilgili sorunlar yer almaktadır.

Turizm: A Grubu Sorunlar (5+ etiket)	Etiket
Fırtına Vadisinde kanalizasyon sularının dereye karışması	11
Fırtına Vadisi içinde yapılan çarpık yapılaşma	7
Vasıflı eleman eksikliği	7
Ardeşen Çamlıhemşin yolunun yetersiz olması	6
Kaçak yapılaşma	5
Turizm faaliyetleri hakkında bölge halkının yetersiz bilgi sahibi olması	5

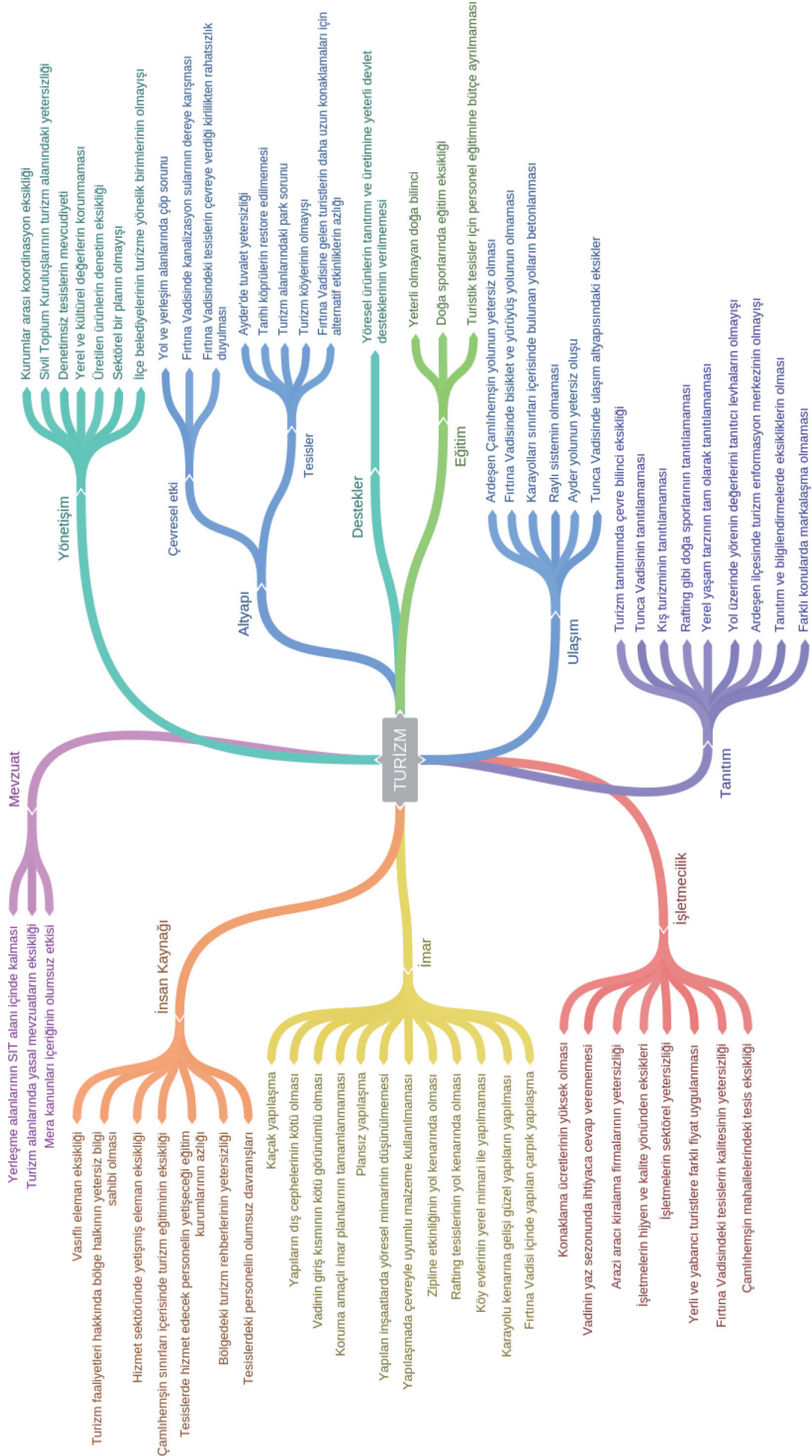
Turizm: B Grubu Sorunlar (2-4 etiket)	Etiket
Yapıların dış cephelerinin kötü olması	4
Yerleşme alanlarının SIT alanı içinde kalması	4
Ayder’de tuvalet yetersizliği	3
Vadinin giriş kısmının kötü görünümlü olması	3
Hizmet sektöründe yetişmiş eleman eksikliği	3
Çamlıhemşin sınırları içerisinde turizm eğitiminin eksikliği	3
İşletmelerin sektörel yetersizliği	3
Fırtına Vadisinde bisiklet ve yürüyüş yolunun olmaması	3
Kurumlar arası koordinasyon eksikliği	3
Yöresel ürünlerin tanıtımı ve üretimine yeterli devlet desteklerinin verilmemesi	2
Tesislerde hizmet edecek personelin yetişeceği eğitim kurumlarının azlığı	2
Yerli ve yabancı turistlere farklı fiyat uygulanması	2
Karayolları sınırları içerisinde bulunan yolların betonlanması	2

² A (5 ve üzeri etiket), B (2-4 etiket) ve C (0-1 etiket)

Turizm: C Grubu Sorunlar (0-1 etiket)	Etiket		Etiket
Koruma amaçlı imar planlarının tamamlanmaması	1	Vadinin yaz sezonunda ihtiyaca cevap verememesi	0
Plansız yapılaşma	1	Arazi aracı kiralama firmalarının yetersizliği	0
Bölgedeki turizm rehberlerinin yetersizliği	1	İşletmelerin hijyen ve kalite yönünden eksikleri	0
Konaklama ücretlerinin yüksek olması	1	Çamlıhemşin mahallelerindeki tesis eksikliği	0
Fırtına Vadisindeki tesislerin kalitesinin yetersizliği	1	Mera kanunları içeriğinin olumsuz etkisi	0
Turizm alanlarında yasal mevzuatların eksikliği	1	Turizm tanıtımında çevre bilinci eksikliği	0
Raylı sistemin olmaması	1	Tunca Vadisinin tanıtılamaması	0
Tarihi köprülerin restore edilmemesi	0	Kış turizminin tanıtılamaması	0
Turizm alanlarındaki park sorunu	0	Rafting gibi doğa sporlarının tanıtılamaması	0
Turizm köylerinin olmayışı	0	Yerel yaşam tarzının tam olarak tanıtılamaması	0
Fırtına Vadisine gelen turistlerin daha uzun konaklamaları için alternatif etkinliklerin azlığı	0	Yol üzerinde yörenin değerlerini tanıtıcı levhaların olmayışı	0
Fırtına Vadisindeki tesislerin çevreye verdiği kirlilikten rahatsızlık duyulması	0	Ardeşen ilçesinde turizm enformasyon merkezinin olmayışı	0
Yeterli olmayan doğa bilinci	0	Tanıtım ve bilgilendirmelerde eksikliklerin olması	0
Doğa sporlarında eğitim eksikliği	0	Farklı konularda markalaşma olmaması	0
Turistik tesisler için personel eğitime bütçe ayrılmaması	0	Ayder yolunun yetersiz oluşu	0
Yol ve yerleşim alanlarında çöp sorunu	0	Tunca Vadisinde ulaşım altyapısındaki eksikler	0
Yapılan inşaatlarda yöresel mimarinin düşünülmemesi	0	Sivil Toplum Kuruluşlarının turizm alanındaki yetersizliği	0
Yapılaşmada çevreyle uyumlu malzeme kullanılmaması	0	Denetimsiz tesislerin mevcudiyeti	0
Zipline etkinliğinin yol kenarında olması	0	Yerel ve kültürel değerlerin korunmaması	0
Rafting tesislerinin yol kenarında olması	0	Üretilen ürünlerin denetim eksikliği	0
Köy evlerinin yerel mimari ile yapılmaması	0	Sektörel bir planın olmayışı	0
Karayolu kenarına geliş güzel yapıların yapılması	0	İlçe belediyelerinin turizme yönelik birimlerinin olmayışı	0
Tesislerdeki personelin olumsuz davranışları	0		

Turizm sektörüne ilişkin belirlenen sorunlar Şekil 2'de gruplandırılmış olarak sunulmaktadır.

Şekil 2: Turizm Sektörü Sorun Haritası

Tarım ve Hayvancılık Sektörü

Tarım ve Hayvancılık sektörüne ilişkin toplamda 51 sorun tespit edilmiştir. En önemli sorunların yer aldığı A grubu içerisinde arazi durumu, destekler, insan kaynağı, girdi koşulları ve yöresel ürünler konularıyla ilgili sorunlar yer almaktadır.

Tarım ve Hayvancılık: A Grubu Sorunlar (5+ etiket)	Etiket
Mera alanlarının amacına uygun kullanılmaması	13
Hayvancılık desteklerinin az olması	9
Yaylaların turizme açılması sonucu hayvancılık yapan insan sayısında azalma	8
Organik tarıma geçilmesi için devlet desteklerinin yetersiz olması	7
Organik üretime geçilmesine rağmen organik gübre desteğinin olmayışı	7
Çayın yabancı işçilere toplatılması nedeniyle gelirin bir kısmının yurtdışına gitmesi	7
Yem yetersizliği	6
Yöresel meyvelerin katma değerli ürünlere dönüşmemesi	5
Yöresel ürün tanıtımlarının yetersiz olması	5

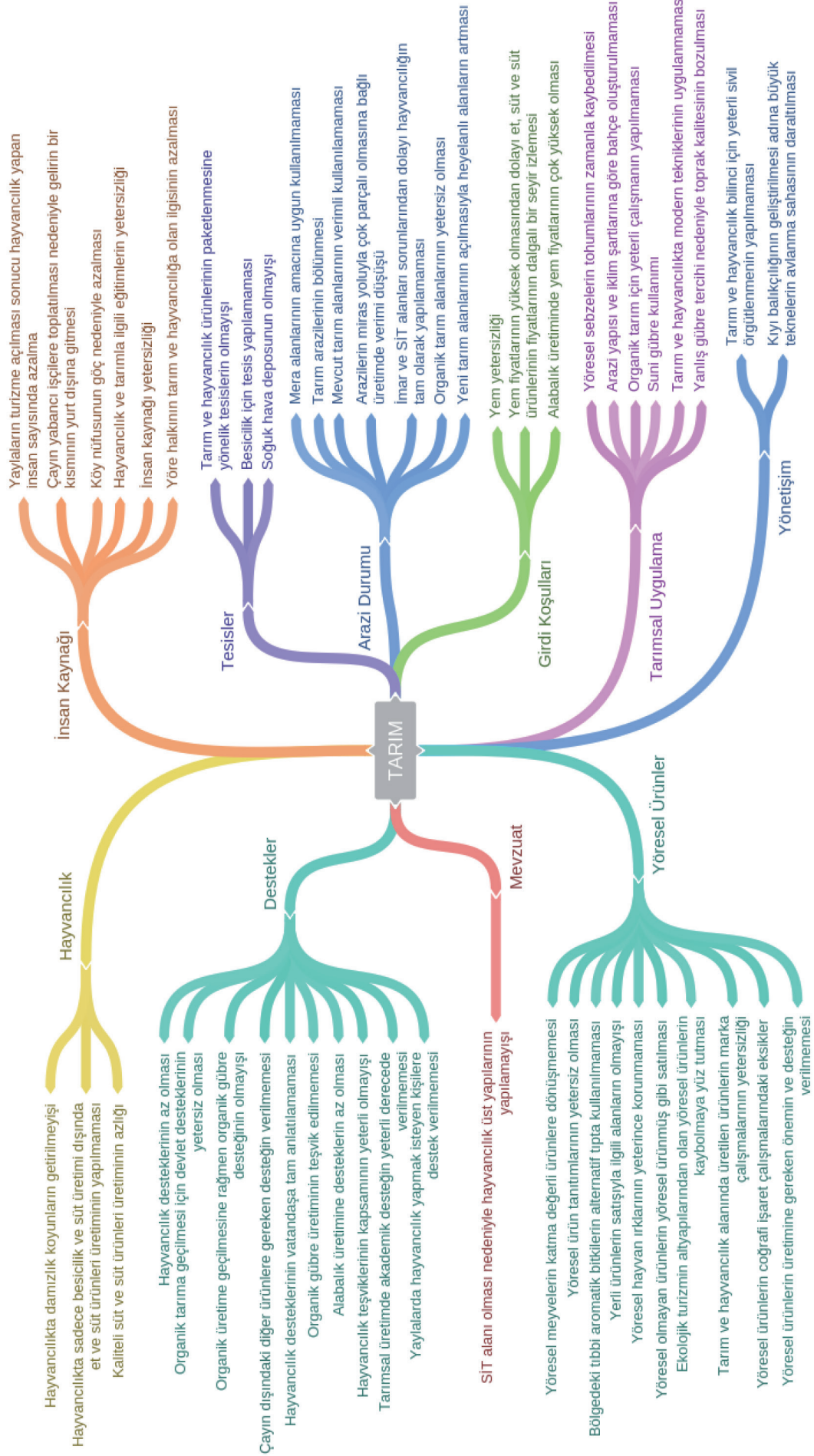
Tarım ve Hayvancılık: B Grubu Sorunlar (2-4 etiket)	Etiket
Yöresel sebzelerin tohumlarının zamanla kaybedilmesi	4
Tarım ve hayvancılık ürünlerinin paketlenmesine yönelik tesislerin olmayışı	4
Arazi yapısı ve iklim şartlarına göre bahçe oluşturulmaması	3
Tarım arazilerinin bölünmesi	2
Bölgedeki tıbbi aromatik bitkilerin alternatif tıpta kullanılmaması	2
Karayolları sınırları içerisinde bulunan yolların betonlanması	2

Tarım ve Hayvancılık: C Grubu Sorunlar (0-1 etiket)	Etiket		Etiket
Mevcut tarım alanlarının verimli kullanılamaması	1	Alabalık üretiminde yem fiyatlarının çok yüksek olması	0
Çayın dışındaki diğer ürünlere gereken desteğin verilmemesi	1	Hayvancılıkta damızlık koyunların getirilmeyişi	0
Hayvancılık desteklerinin vatandaşa tam anlatılamaması	1	Hayvancılıkta sadece besicilik ve süt üretimi dışında et ve süt ürünleri üretiminin yapılmaması	0
Organik gübre üretiminin teşvik edilmemesi	1	Kaliteli süt ve süt ürünleri üretiminin azlığı	0
Yem fiyatlarının yüksek olmasından dolayı et, süt ve süt ürünlerinin fiyatlarının dalgalı bir seyir izlemesi	1	Hayvancılık ve tarımla ilgili eğitimlerin yetersizliği	0
Köy nüfusunun göç nedeniyle azalması	1	İnsan kaynağı yetersizliği	0
Besicilik için tesis yapılamaması	1	Yöre halkının tarım ve hayvancılığa olan ilgisinin azalması	0
Tarım ve hayvancılık bilinci için yeterli sivil örgütlenmenin yapılmaması	1	Kıyı balıkçılığının geliştirilmesi adına büyük teknelerin avlanma sahasının daraltılması	0
Yerli ürünlerin satışıyla ilgili alanların olmayışı	1	Organik tarım için yeterli çalışmanın yapılmaması	0
Yöresel hayvan ırklarının yeterince korunmaması	1	Suni gübre kullanımı	0
Yöresel olmayan ürünlerin yöresel ürünmüş gibi satılması	1	Tarım ve hayvancılıkta modern tekniklerinin uygulanmaması	0
Arazilerin miras yoluyla çok parçalı olmasına bağlı üretimde verimi düşüşü	0	Yanlış gübre tercihi nedeniyle toprak kalitesinin bozulması	0
İmar ve SİT alanları sorunlarından dolayı hayvancılığın tam olarak yapılamaması	0	SİT alanı olması nedeniyle hayvancılık üst yapılarının yapılamayışı	0
Organik tarım alanlarının yetersiz olması	0	Soğuk hava deposunun olmayışı	0
Yeni tarım alanlarının açılmasıyla heyelanlı alanların artması	0	Ekolojik turizmin altyapılarından olan yöresel ürünlerin kaybolmaya yüz tutması	0
Alabalık üretimine desteklerin az olması	0	Tarım ve hayvancılık alanında üretilen ürünlerin marka çalışmalarının yetersizliği	0
Hayvancılık teşviklerinin kapsamının yeterli olmayışı	0	Yöresel ürünlerin coğrafi işaret çalışmalarındaki eksikler	0
Tarımsal üretimde akademik desteğin yeterli derecede verilmemesi	0	Yöresel ürünlerin üretimine gereken önemin ve desteğin verilmemesi	0
Yaylalarda hayvancılık yapmak isteyen kişilere destek verilmemesi	0	Yerel ve kültürel değerlerin korunmaması	0
Rafting tesislerinin yol kenarında olması	0	Üretilen ürünlerin denetim eksikliği	0
Köy evlerinin yerel mimari ile yapılmaması	0	Sektörel bir planın olmayışı	0
Karayolu kenarına gelişi güzel yapıların yapılması	0	İlçe belediyelerinin turizme yönelik birimlerinin olmayışı	0
Tesislerdeki personelin olumsuz davranışları	0		

Tarım ve Hayvancılık sektörüne ilişkin belirlenen sorunlar Şekil 3'te gruplandırılmış olarak sunulmaktadır.

Şekil 3: Tarım ve Hayvancılık Sektörü Sorun Haritası

Sanayi Sektörü

Sanayi sektörüne ilişkin toplamda 46 sorun tespit edilmiştir. En önemli sorunların yer aldığı A grubu içerisinde mevzuat, altyapı, tesisler, destekler ve insan kaynağı konularıyla ilgili sorunlar yer almaktadır.

Sanayi: A Grubu Sorunlar (5+ etiket)	Etiket
Yatırım alanlarındaki SİT sorunu	11
Yeni bir küçük sanayi sitesinin kurulmaması	10
Silah fabrikasının uluslararası standartlarda olmaması	10
Ardeşen çay fabrikasının şehir içinde kalması	9
Sanayiye teşvik ve desteklerin yetersiz olması	7
Usta-çırak kültürünün kaybolmaya yüz tutması	7
Çamlıhemşin'de çay fabrikasının yapılmaması	6
Organik gübre üretim tesisinin olmaması	6
Yöresel ürün tanıtımlarının yetersiz olması	5

Sanayi: B Grubu Sorunlar (2-4 etiket)	Etiket
Organize sanayi bölgesi için arazi eksikliği	4
Sanayi alanlarının altyapı eksikliklerinin çevreye olumsuz etkileri	4
Sanayi atıklarının dere ve denizlere dökülmesi	4
Yem üretim tesislerine destek sağlanması	4
Yeterli meslek elemanlarının yetiştirilememesi	3
Limanların taşımacılık ve turizm amaçlı geliştirilmesi	3
Nitelikli ara eleman eksikliği	2
Bölgemizde tren yolunun olmaması ve sanayi ürünlerinin bölgemize ulaşımının pahalı olması	2
Ulaşım da deniz yolunun yeterince kullanılamaması	2

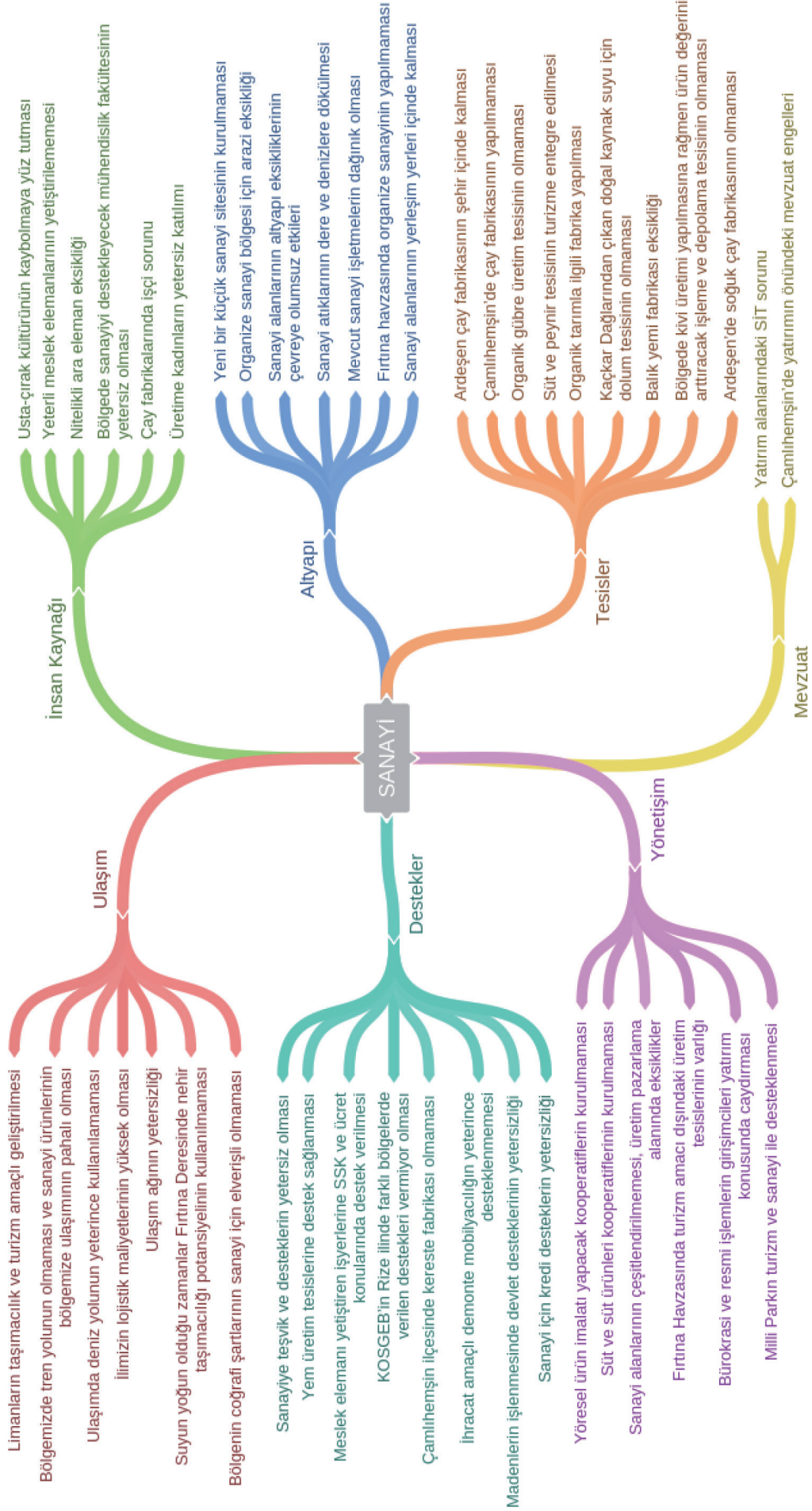

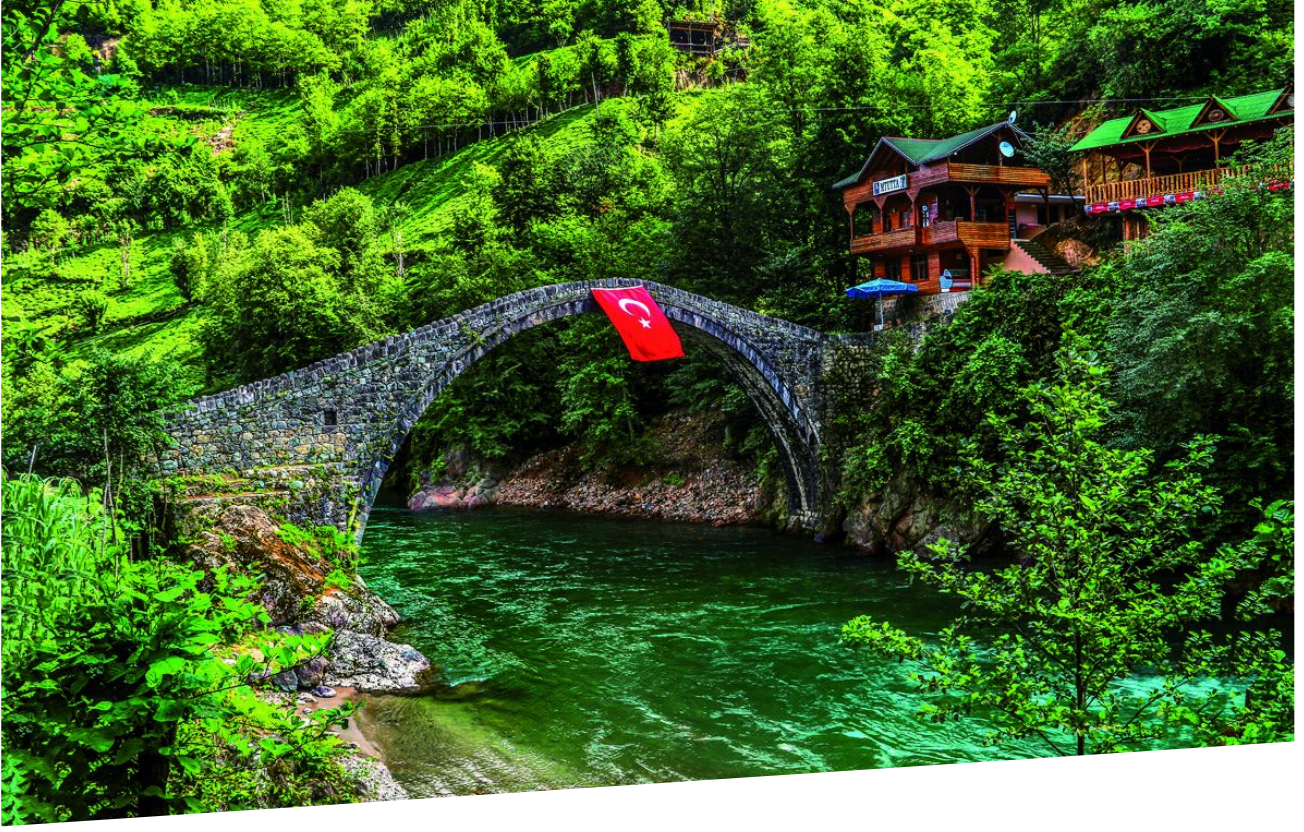
Sanayi: C Grubu Sorunlar (0-1 etiket)	Etiket		Etiket
Mevcut sanayi işletmelerin dağınık olması	1	Sanayi için kredi desteklerin yetersizliği	0
Meslek elemanı yetiştiren işyerlerine SSK ve ücret konularında destek verilmesi	1	Çay fabrikalarında işçi sorunu	0
KOSGEB'in Rize ilinde farklı bölgelerde verilen destekleri vermiyor olması	1	Üretime kadınların yetersiz katılımı	0
Bölgede sanayiye destekleyecek mühendislik fakültesinin yetersiz olması	1	Çamlıhemşin'de yatırımın önündeki mevzuat engelleri	0
Süt ve peynir tesisinin turizme entegre edilmesi	1	Bölgede kivi üretimi yapılmasına rağmen ürün değerini arttıracak işleme ve depolama tesisinin olmaması	0
Organik tarımla ilgili fabrika yapılması	1	Ardeşen'de soğuk çay fabrikasının olmaması	0
Kaçkar Dağlarından çıkan doğal kaynak suyu için dolum tesisinin olmaması	1	Ulaşım ağının yetersizliği	0
Balık yemi fabrikası eksikliği	1	Suyun yoğun olduğu zamanlar Fırtına Deresinde nehir taşımacılığı potansiyelinin kullanılmaması	0
İlimizin lojistik maliyetlerinin yüksek olması	1	Bölgenin coğrafi şartlarının sanayi için elverişli olmaması	0
Yöresel ürün imalatı yapacak kooperatiflerin kurulmaması	1	Süt ve süt ürünleri kooperatiflerinin kurulmaması	0
Fırtına havzasında organize sanayinin yapılmaması	0	Sanayi alanlarının çeşitlendirilmemesi, üretim pazarlama alanında eksiklikler	0
Sanayi alanlarının yerleşim yerleri içinde kalması	0	Fırtına Havzasında turizm amacı dışındaki üretim tesislerinin varlığı	0
Çamlıhemşin ilçesinde kereste fabrikası olmaması	0	Bürokrasi ve resmi işlemlerin girişimcileri yatırım konusunda caydırması	0
İhracat amaçlı demonte mobilyacılığın yeterince desteklenmemesi	0	Milli Parkın turizm ve sanayi ile desteklenmesi	0
Madenlerin işlenmesinde devlet desteklerinin yetersizliği	0		

Sanayi sektörüne ilişkin belirlenen sorunlar Şekil 4'te gruplandırılmış olarak sunulmaktadır.

Şekil 4: Sanayi Sektörü Sorun Haritası

Sorunların Öncelik Puanları

Adım 1 ve 2'nin tüm sektörler için gerçekleştirilmesi sonucunda belirlenen 12 sorunun puanlama cihazları kullanımıyla 27 katılımcı tarafından belirlenen öncelik sıralaması aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. Tabloda sunulan öncelik puanları tüm katılımcılar tarafından verilen ortalama değeri ifade etmektedir. Puanlama ölçeğinde 5 "Çok Önemli" olarak ifade edildiğinden en yüksek öncelik puanı en önemli soruna işaret etmektedir.

Öncelik	Sorun Tanımı	Öncelik Puanı
1	Fırtına Vadisi'nde atık suların dereye bırakılması	4,71
2	Fırtına Vadisi'nde yapılaşma çirkinliği	4,71
3	Mevcut Ardeşen-Çamlıhemşin arası karayolunun yetersiz olması	4,62
4	Vasıflı eleman yetersizliği	4,57
5	Yatırım alanlarında SİT sorunu	4,15
6	Küçük sanayi sitesinin olmaması	3,78
7	Silah fabrikasının uluslararası standartlarda olmaması	3,71
8	Mera alanlarının amacına uygun kullanılmaması	3,57
9	Hayvancılığa yönelik desteklerin yetersiz olması	3,39
10	Çay tarımında yaygın bir şekilde yabancı işçi kullanılmasına bağlı olarak paranın yurt dışına çıkması	3,36
11	Yaylaların turizme açılması sonucu hayvancılık yapan insan sayısında azalma	3,32
12	Ardeşen çay fabrikasının şehir içinde kalması	3,11

Çözüm/Proje Önerileri

Bu bölümde çalıştayda üretilen çözüm/proje önerileri Şekil 1'deki çözüm matrisine göre sınıflandırılmış olarak sunulmaktadır.

1-Farklı ve Çözüm kategorisinde olduğu değerlendirilen öneriler

Turizm Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Deniz turizmi için plaj alanlarının oluşturulması	Altyapı
Fırtına Vadisi çevresinde yer alan köylerin atık sularını derin deşarj yöntemiyle denize ulaştırmak	Altyapı
Eko park ve macera parkı gibi alanların oluşturulması	Altyapı
Tarihi konakların turizme kazandırılması	Altyapı
Ayder'e alternatif olabilecek Tunca Vadisi, Afyon Baba Tepesi ve Bakkan Tepesi için projeler üretmek	Altyapı
Ardeşen ilçesinde her eğitim ve öğretim yılında yaklaşık 6000 kursiyer mesleki eğitim almaktadır. Büyük oranda yöresel ürünler üretilmektedir. Bunların ekonomiye kazandırılması için Sanat Sokağı kurulmalıdır.	Altyapı
Atık sular için kişiler ve kurumlara devlet desteği verilmesi	Destekler
Bölge turizminin gelişmesi ve konaklama sürelerinin arttırılması için macera, yürüyüş parkı gibi aktivitelerin devlet tarafından desteklenmesi	Destekler
Fırtına Vadisindeki yapıların yıkılarak planlı bir şekilde tekrar yapılması	İmar
Marka olmak	Tanıtım
Atmaca kültürünün teşviki ve tanıtımı	Tanıtım
Ardeşen Çamlıhemşin arasında doğal güzellikleri tahrip etmeden ulaşımı sağlamak için tünel yapılması	Ulaşım
Çamlıhemşin Ardeşen yolunun duble yol olması, bu yolun bisiklet ve yürüyüş yolu olarak tasarlanması	Ulaşım
Ardeşen Çamlıhemşin yolunun diğer tarafına gidişli gelişli ayrı bir yolun yapılması	Ulaşım
Yaylalarda sağlık birimlerinin kurulması	Altyapı
Yat ve gemi turizminin yaygınlaştırılması	Altyapı
Turizm personeli yetiştirmek	Eğitim
Turizm alanında çalışanların çalışma saatlerini düzenlemek	İnsan kaynağı
Herkesin işini tam olarak yapması	Yönetişim
Otellerde yöresel ürün satışının yapılmaması lazım	Yönetişim
Turizme siyasi çözüm üretmek	Yönetişim

Tarım ve Hayvancılık Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Doğu ve Güney Doğu Bölgesinde işsiz kişileri çay toplamak üzere bölgemize getirmek	İnsan kaynağı
Yaylalarda belirlenecek alanlar dışında hayvan otlatılmaması	Yönetişim
Eko park ve macera parkı gibi alanların oluşturulması	Altyapı
Tarihi konakların turizme kazandırılması	Altyapı

Sanayi Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Havzada OSB yapılarak Çay fabrikasının oraya taşınması	Altyapı
Mevcut sanayi sitesinde Organize Sanayi sitesinin kurulması	Altyapı
Mesleki okulların teşvik edilmesi	İnsan kaynağı
Mesleki eğitim kursları açmak ve seminerler düzenlemek	İnsan kaynağı
Ara eleman vasıflı eleman ihtiyacının karşılanması için eğitim kurumları müfredatlarında revizyona gidilmesi	İnsan kaynağı
Kaçak yollarla yapılan silah üretimine yasal bir zemin hazırlayarak resmi hale getirilerek desteklenmesi	Mevzuat

2- Sıradan ve Çözüm kategorisinde olduğu değerlendirilen öneriler

Turizm Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Sosyal aktivite alanlarının artırılması ve bu yönde işletmelere devlet desteklerinin artırılması	Altyapı
Fırtına Vadisinde şahıs konutlar için bireysel fosseptik kuyular oluşturulması, kamu kurumlarının atıklarının arıtılarak denize bırakılması	Altyapı
Ayder ve Çat vadisindeki atık suların derin deşarj yönetimiyle denize ulaştırmak	Altyapı
Devletin altyapıyı düzeltmesi	Altyapı
Fırtına Vadisine bırakılan atık suların derin deşarj la denize bırakılması	Altyapı
Çamlıhemşin ile Ardeşen arasında bulunan tesislerin atık sularının derin deşarj yöntemiyle denize bırakılması	Altyapı
Yaylaların turizme ve hayvancılığa açılarak devlet tarafından desteklenmesi	Destekler
Yöresel mimari tarzının tespitinin yapılarak uygulamaya konması	İmar
Fırtına Vadisinde yöresel yapı olarak bir proje yapılması ve bu yapının örnek teşkil etmesi	İmar
Fırtına Vadisindeki çarpık yapılaşmanın önlenmesi için imar planının yapılması lazım	İmar
Ruhsatsız yapılar için resmi işlemlerin yapılması	İmar
Yeşil Yol üzerindeki doğal güzelliklerin korunması	İmar
Karayolu sınırları içinde kalan yolların betonlanması yapılacak yapılarda çekme şartlarına uyulması	İmar
Mera alanlarında kaçak yapılara izin verilmemesi	İmar
Ayder'de sil baştan imar uygulaması yapılması	İmar
Yaylalardaki yeni yapılacak yapıların aynı mimaride olması mevcut yapıların yöresel mimariye uygun hale getirilmesi	İmar
Görüntü kirliliği olan binaların dış cephelerinin giydirilmesi	İmar
Fırtına Vadisinde geniş kapsamlı kentsel dönüşüm olmalı	İmar
Yörede hizmet veren tesis çalışanlarının eğitimine yönelik çalışmalarda bulunmak	İnsan kaynağı
Turizm işletmelerinin bilinçlendirilmesi	İnsan kaynağı
Sit alanlarıyla yerleşim yerlerinin ayrılması	Mevzuat
Turizm alanlarında mesire alanları oluşturmak	Mevzuat
Ardeşen Çamlıhemşin yolunun farklı bir yerden duble yol şeklinde yapılması	Ulaşım
Ayder'e araç girişinin yasaklanması onun yerine raylı sisteme geçilmesi	Ulaşım
Turizmde fiyat standardının getirilmesi	Yönetişim

Tarım ve Hayvancılık Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Hayvancılığın bölgede devlet tarafından desteklenmesi	Destekler
Hayvancılığa yönelik yerli ırkların korunması ve artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması, yem için desteklerin verilmesi	Hayvancılık
Bölgemizin çay tarımına uygun olarak organik gübre kullanılması ve toprak analizi yapılması, heyelan önlemleri alınması	Tarımsal Uygulama
Yöresel ürünlerden katma değerli ürünler yapılmalı (kara üzümünden pekmez, karayemiş vs.)	Yöresel ürünler

Sanayi Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Ardeşen ilçesinde üniversiteye ait 18 dönümlük araziye Mühendislik Fakültesi kurularak kalifiye eleman sağlanması	İnsan kaynağı

3- Farklı ve Çözüm değil kategorisinde olduğu değerlendirilen öneriler

Çözümlerin hiçbiri bu kategoride değerlendirilmemiştir.

4- Sıradan ve Çözüm değil kategorisinde olduğu değerlendirilen öneriler

Turizm Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Ayder'e gelen turistler için araç parkı alanları oluşturmak	Altyapı
Köylerde bulunan ahşap yapıların restorasyonunun yapılarak koruma altına alınması	Altyapı
Bölgede bulunan konakların restore edilerek turizme kazandırılması	Altyapı
Ardeşen Çamlıhemşin yolunun gidişli gelişli olarak yapılması	Ulaşım
Ardeşen Çamlıhemşin arası duble yol yapılması	Ulaşım
Yöremize gelen turistlerin doğru yönlendirilmesi için rehberlik sisteminin geliştirilmesi	Yönetişim
Fırtına Vadisindeki tüm yapıların yöresel mimariye uygun hale getirilmesi	İmar
Çarpık yapılaşmayı engellemek için kentsek kırsal tasarım rehberi oluşturmak böylece yapılarda bir standart oluşturmak	İmar
Fırtına Vadisi için imar planı hazırlamak	İmar
Turizmde kullanılmak üzere okulların açılması	Eğitim
Su sporları ve doğa sporlarında sunulan hizmetler için vasıflı ve kalifiye eleman kullanmak	İnsan kaynağı
Meraların bir kısmının turizme açılması bir kısmının korunması	Mevzuat

Tarım ve Hayvancılık Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Çay bahçelerindeki ürünün toplanmasının aile bireyleri tarafından yapılması	İnsan kaynağı
Dışarıdan bölgeye çay toplamak amacıyla gelen yabancı işçilere yönelik denetimlerin sağlanması	İnsan kaynağı
Yöresel ürünlerin tespit edilerek coğrafi işaret çalışması yapmak	Yöresel ürünler

Sanayi Sektörü	
Çözüm/Proje	Alt grubu
Ardeşen ilçesinde üniversiteye ait 18 dönümlük araziye Mühendislik Fakültesi kurularak kalifiye eleman sağlanması	İnsan kaynağı

Sonuç ve Öneriler

Çalıştay bulguları Fırtına Havzası'nda turizm, tarım ve hayvancılık ve sanayi sektörlerinin gelişmesindeki öncelikli sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin belirlenmesinde önemli bilgiler sunmaktadır. Sorunlar açısından bakıldığında altyapı, imar, mevzuat ve yönetim konularındaki sorunların öncelikli olarak değerlendirildiği görülmektedir.

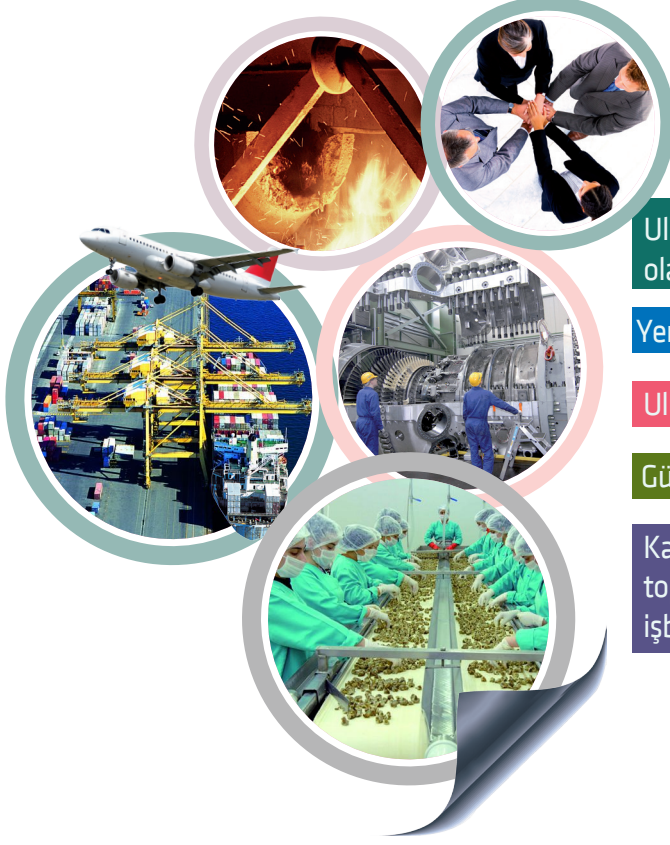
Yereldeki paydaşların katılımında gerçekleştirilen bu çalıştayda ortak akılla geliştirilen çözüm önerilerinin hayata geçirilmesinde aynı katılımcılık esasıyla eylem planlarının oluşturulması ve görev paylaşımının yapılması önemli bir nokta olarak değerlendirilmektedir.

Benzeri çalıştayların diğer ilçelerde de yapılması suretiyle işbirliği sağlanabilecek alanların tespit edilmesi ve daha geniş paydaş kitlelerinin katılımında projeler yürütülmesi yaklaşımı benimsenebilir. Bu konu, özellikle mevzuata ilişkin konularda birlikte hareket edilerek çözüm geliştirilmesi açısından önemli görülmektedir.

Ek olarak, çalıştay bulgularının gelecek dönemlerde hazırlanacak proje fikirlerinin geliştirilmesinde başvuru kaynağı olarak kullanılması öncelikli ihtiyaçların karşılanması açısından da önem ifade ettiği düşünülmektedir.

Ulusal kalkınma planları ile uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak

Yerel potansiyeli harekete geçirmek

Uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesi

Güçlü ve rekabetçi ekonomi

Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek

www.doka.org.tr

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

Gazipaşa Cad. Nemlioğlu Sok. No:3 TRABZON/ TÜRKİYE

Tel: **444 82 90** Faks: 0 (462) 455 40 08

RİZE YATIRIM DESTEK OFİSİ

Menderes Bulvarı No: 522 RİZE (Rize Ticaret Borsası Giriş Katı)

Tel: (0 462) 455 40 76 Faks: (0 462) 455 41 76